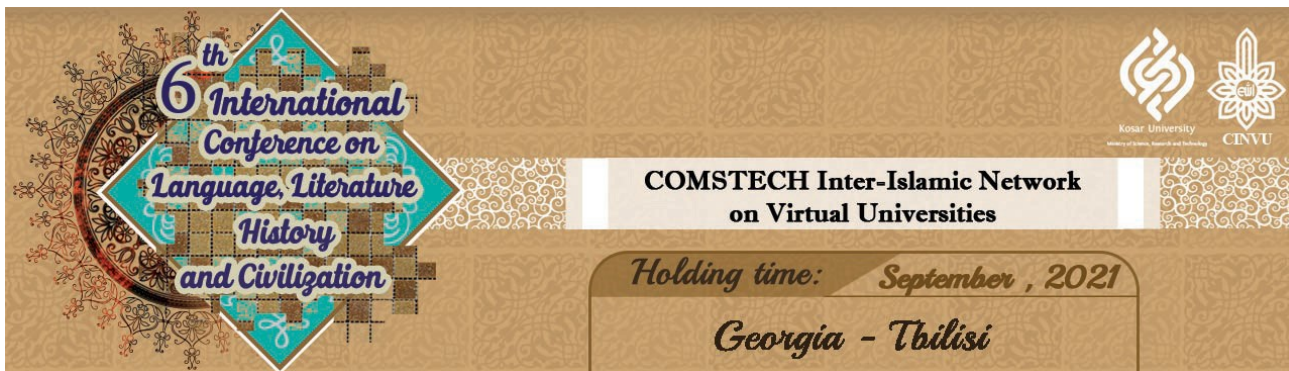

مطالعه تطبیقی آموزه هفت اندام لطیف در عرفان اسلامی با هفت چاکرا در آیین هندو نمونه موردی در نقاشی ایرانی: نگاره خودشناسی بهرام گور

نیر طه‌وری^۱، ناهید نجف علی بیگی^۲

۱- نویسنده مسئول، استادیار گروه تخصصی هنر دانشگاه علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران

۲- نویسنده مسئول، دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته نقاشی ایرانی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران

چکیده

آموزه‌ی هفت اندام لطیف نجم‌الدین کبری، از شناخته‌شده‌ترین روش‌های سلوک در عرفان اسلامی است، که علاءالدوله سمنانی آن را شرح و بسط داد. هندوییزم شش مکتب فکری دارد، که یکی از آنها یوگا می‌باشد. در این مقاله به بررسی این آموزه‌ها در مقایسه با آیین هندو می‌پردازیم، و به عنوان نمونه موردی گذر بهرام گور در هفت پیکر نظامی بیان می‌گردد. سوال، این است که، چه تفاوت و شباهت‌هایی میان آموزه هفت اندام لطیف نجم‌الدین کبری و هفت پیامبر وجود در عرفان شهودی علاءالدوله سمنانی با هفت چاکرای یوگی در آیین هندو وجود دارد؟ چه عواملی باعث بروز این تفاوت‌ها و شباهت‌ها می‌شود؟ چه تفاوت و شباهت‌هایی میان گذر بهرام در هفت گنبد با هفت اندام لطیف و هفت لطیفه یک یوگی وجود دارد؟ چه عواملی باعث بروز این تفاوت‌ها و شباهت‌ها می‌شود؟ مطالعه تطبیقی هفت اندام لطیف در عرفان اسلامی با هفت چاکرای آیین هندو چگونه است؟ هدف این تحقیق بررسی آموزه‌های نجم‌الدین کبری و علاءالدوله سمنانی در عرفان اسلامی در باب اندام‌های فراحسی پیکره انسان نورانی و مقایسه آن با هفت چاکرای در آیین هندو، از وجه مقایسه مرتبه‌های طی شده در طریقت یک عارف و یوگی، و شناخت عواملی که باعث بروز تفاوت میان عرفان اسلامی و آیین هندو می‌شود، می‌باشد. از جنبه‌ای دیگر شناخت تفاوت و شباهت‌های میان گذر بهرام در هفت گنبد با هفت اندام لطیف و هفت لطیفه یک یوگی، و شناخت عواملی که باعث بروز این تفاوت‌ها و شباهت‌ها می‌شود. شناخت ارزش‌های اندیشه عرفانی در تطبیق با آیین هندو نیز از اهداف قابل بررسی در این پژوهش است. این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی و با رویکرد تطبیقی انجام می‌شود. داده‌های این پژوهش به روش کتابخانه‌ای و از کتاب‌ها و مقالات موجود در سایت‌های علمی معتبر، جمع‌آوری، و با مطالعه اسناد و منابع موجود و با ابزار فیش‌برداری انجام گرفته است، روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، به روش کیفی، و درنهایت با توجه به اهداف پژوهش داده‌ها در جداولی تنظیم، دسته‌بندی، و به صورت تطبیقی مقایسه می‌شوند.

واژه‌های کلیدی: نجم‌الدین کبری، علاءالدوله سمنانی، هفت اندام لطیف، هفت پیکر نظامی، هفت چاکرا، بودیسم